

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

**ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ 30 ΧΡΟΝΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ**

ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

**ΔΕΥΤΕΡΑ, 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2015, 15:00-18:00
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ 445**

<http://30yearsanniversary.ppp.uoa.gr>

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ

Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ

Ιωάννης Καλογεράκος – Γεώργιος Ν. Πολίτης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Αγγελική Μάρκογλου   τηλ.: 210-727 7781, e-mail: markangel@ppp.uoa.gr
Αναστασία Παπαδοπούλου   τηλ.: 210-727 7520, e-mail: anastpapad@yahoo.gr

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΦΙΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Ιωάννης Κωστίκας   τηλ.: 210-727 7781, e-mail: ikostikas@phys.uoa.gr

Διεύθυνση:

Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου, 157 84 Ζωγράφου
5^{ος} όροφος, γραφεία 508, 547

Τομέας Φιλοσοφίας

Φοιτητική Συνεδρία

Δευτέρα, 30 Μαρτίου 2015, 15:00-18:00
Φιλοσοφική Σχολή, Αμφιθέατρο 445

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

14:50-15:00 Έναρξη της Φοιτητικής Συνεδρίας – Χαιρετισμοί

1^η Συνεδρία

Προεδρείο Παναγιώτης Πανταζάκος – Γεώργιος Βασίλαρος – Γεώργιος Αραμπατζής

15:00-15:10 Ελένη Γιακουμάκη
Φιλοσοφικοί συμβολισμοί στο χορό της *Αντιγόνης* του Σοφοκλή

15:10-15:20 Ευθυμία Μοσχοπούλου
Έρωτας και Ύπαρξη: Ο λόγος του Αριστοφάνη στο *Συμπόσιον* του Πλάτωνα

15:20-15:30 Αναστασία Θεοδούλου
Η σοφία, η γνώση των *αιτίων* και των *ἀρχῶν* και η επιστήμη κατά τον Αριστοτέλη (*Μετὰ τὰ φυσικά*, Α 1-2)

15:30-15:40 Δήμητρα Βαγενά
Φιλοσοφία κατά την ελληνιστική εποχή: Ηθική – Λογική – Φυσική: Επίκουρος και στωικοί

15:40-15:50 Αρχόντισσα Κοκοτσάκη
Η Μυστική θεολογία: Ο Διονύσιος Αρεοπαγίτης και η σχέση του με τον νεοπλατωνισμό

15:50-16:00 Θεοφάνης Μελίδης
Η επίδραση της αριστοτελικής σκέψης στην πραγματεία «Της Φυσικής Κοινωνίας λόγοι Έξι» του Θεοδώρου Β' Λάσκαρη

- 16:00-16:10** Αθανασία Θεοδωροπούλου
Η ερμηνεία του Βησσαρίωνα για την τρίτη απόδειξη της αθανασίας της ψυχής στον *Φαίδωνα* του Πλάτωνος (78b4-80c1)
- 16:10-16:20** Συζήτηση
- 16:20-16:30** Διάλειμμα

2^η Συνεδρία

- Προεδρείο** Χαρά Μπανάκου-Καραγκούνη – Βάνα Νικολαΐδου-Κυριανίδου
- 16:30-16:40** Μαρία Κλη
Η εγωιστική ανθρώπινη φύση ως θεμέλιο της πολιτικής κυριαρχίας στη φιλοσοφία του Thomas Hobbes
- 16:40-16:50** Αναστάσιος Μελιδώνης
Jean-Jacques Rousseau: Ο εαυτός και ο χρόνος
- 16:50-17:00** Σπυρίδων Χαλβαντζής
Περί της ουσίας του Είναι/Όντος στη φαινομενολογική θεώρηση του Hegel
- 17:00-17:10** Τρισεύγενη Γεωργακοπούλου
Η διάκριση μεταξύ φίλου και εχθρού στον Carl Schmitt
- 17:10-17:20** Δέσποινα Βερτζάγια
Άνθρωπος, Υποκείμενο και Dasein κατά τον Martin Heidegger

3^η Συνεδρία

- Προεδρείο** Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης – Άννα Λάζου – Σωτήριος Φουρνάρος
- 17:20-17:30** Ζαχαρούλα Θεοδώρου
Αναρχία: Ουτοπία ή αναγκαιότητα για ελευθερία;
- 17:30-17:40** Θεόδωρος Λιανόπουλος
Η πραγματική ανθρώπινη ελευθερία κατά την Hannah Arendt

- 17:40-17:50** Γεώργιος Χαντζής
Richard Shusterman και σωματαιοσθητική: Η στροφή προς το σώμα στην τρίτη περίοδο του πραγματισμού
- 17:50-18:00** Τριαντάφυλλος Μπαταργιάς
Σχέσεις φιλοσοφίας και μουσικής κατά τον Ευάγγελο Μουτσόπουλο
- 18:00-18:15** Συζήτηση

Απολογισμός της Φοιτητικής Συνεδρίας

- 18:15-18:30** Έλση Μπακονικόλα-Γιαμά – Ιωάννης Καλογεράκος – Γεώργιος Ν. Πολίτης

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Δήμητρα Βαγενά

**Φιλοσοφία κατά την ελληνιστική εποχή: Ηθική – Λογική – Φυσική:
Επίκουρος και στωικοί**

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη διαίρεση της ελληνιστικής φιλοσοφίας σε Ηθική, Λογική και Φυσική, το περιεχόμενο αυτών των κατηγοριών και τις σχετικές θέσεις της επικουρείας και της στωικής σχολής, καθώς και την προσπάθεια να δοθεί απάντηση στο ερώτημα πώς μπορεί κανείς να ευτυχήσει. Σύμφωνα με τους επικούρειους, η Ηθική αφορά στην ελεύθερη βούληση, ενώ σύμφωνα με τους στωικούς αφορά στην επικοινωνία με τον θεό. Η Λογική των επικουρείων θεωρεί δευτερευούσης σημασίας τους κανόνες της γλώσσας, ενώ των στωικών τους αναδεικνύει. Επιπλέον, τα γνωσιοθεωρητικά τρίπτυχα είναι αντίστοιχα *αἴσθησις – πρόληψις – πάθος* και *αἴσθησις – ἔννοια – φαντασία*. Τέλος, η Φυσική των επικουρείων ορίζει το σύμπαν άπειρο και αἶδιο, ενώ των στωικών αιώνιο και δημιουργήμα του θεού. Έτσι ευδαίμων, σύμφωνα με τους επικούρειους, είναι ο ηθικός άνθρωπος, ενώ, σύμφωνα με τους στωικούς, ο άνθρωπος που πράττει κατά τον θεό.

Δέσποινα Βερτζάγια

Άνθρωπος, Υποκείμενο και Dasein κατά τον Martin Heidegger

Περίληψη

Ο άνθρωπος του νεωτερικού στοχασμού είναι ένα ον σκεπτόμενο. Μέσα από το cogito αναδύεται η έννοια του εγώ, του Υποκειμένου. Έτσι ο άνθρωπος ταυτίζεται με το Υποκείμενο λόγω της δυνατότητάς του να σκέπτεται. Το Υποκείμενο αυτό υπάρχει ανεξάρτητα από κάθε αντικείμενό του. Ο Heidegger, στην αναζήτηση του νοήματος του Είναι, στρέφεται στον άνθρωπο ως το ον που έχει τη δυνατότητα να κατανοήσει το Είναι. Γεννιέται έτσι το Εδωνά-είναι (Dasein). Μέσα στο Dasein η ύπαρξη του ανθρώπου παύει να είναι ανεξάρτητη του όποιου αντικειμένου. Ως εκ τούτου ο άνθρωπος παύει να είναι Υποκείμενο. Ορίζεται από την ίδια την κατανόηση του Είναι του και εξαρτάται από τον κόσμο, καθότι μόνο μέσα σε αυτόν είναι (in-der-Welt-sein).

Τρισεύγενη Γεωργακοπούλου

Η διάκριση μεταξύ φίλου και εχθρού στον Carl Schmitt

Περίληψη

Η έννοια του «πολιτικού» είναι ένα ζήτημα που ταλανίζει τον Schmitt, γεγονός που τον ωθεί να προβεί σε έναν εκ νέου προσδιορισμό του. Τελικά, στο ερώτημα «τι είναι πολιτικόν-οργανωμένη άσκηση εξουσίας» μπορεί να δώσει απάντηση η αποκάλυψη των ειδικά πολιτικών κατηγοριών. Με άλλα λόγια, το «πολιτικόν» πρέπει να έγκειται σε μία τελική διάκριση πάνω στην οποία θα μπορέσει να αναχθεί κάθε πολιτικό πράττειν. Η σημαντική αυτή διάκριση είναι αυτή μεταξύ του φίλου και του εχθρού. Οι δύο αυτές αντιθετικές μεταξύ τους έννοιες δεν είναι καθαρά πνευματικές και κανονιστικές αντιθέσεις και δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως μεταφορές και σύμβολα ούτε να αναμειγνύονται με άλλες παραστάσεις (π.χ. οικονομικές, ηθικές, αισθητικές).

Ελένη Γιακουμάκη

Φιλοσοφικοί συμβολισμοί στο χορό της *Αντιγόνης* του Σοφοκλή

Περίληψη

Μελετώντας την *Αντιγόνη* του Σοφοκλή γεννώνται διάφορα ερωτήματα σχετικά με το ρόλο και τη σκοπιμότητα του χορού σε αυτήν. Οι απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά είναι αναμφισβήτητα πολύπλευρες και σχετίζονται με τη σημασία και την αξία του χορού στην Αρχαία Ελλάδα καθώς και με ό,τι αντιπροσώπευε ο χορός στη διάρθρωση του αρχαίου ελληνικού δράματος και του πολιτισμού γενικότερα. Πράγμα που σημαίνει ότι δεν πρέπει ο χορός να μελετάται μεμονωμένα, αλλά στο πλαίσιο του κοινωνικού συμφραζομένου. Το ζήτημα αυτό, ένα ζήτημα αρκετά σκιάδες λόγω της ελλιπών πληροφοριών που διαθέτουμε, οφείλουμε να το προσεγγίσουμε ιδιαίτερα προσεκτικά, με σεβασμό στην ιερότητα αλλά και με επίγνωση του φιλοσοφικού βάθους του αρχαίου ελληνικού χορού (*όρχήσεως*).

Αναστασία Θεοδούλου

Η σοφία, η γνώση των *αιτίων* και των *ἀρχῶν* και η επιστήμη κατά τον Αριστοτέλη (*Μετὰ τὰ φυσικά*, Α 1-2)

Περίληψη

Στην αρχή του πρώτου βιβλίου των *Μετὰ τὰ φυσικά* Αριστοτέλης καταλήγει με σύντομους επαγωγικούς συλλογισμούς στον ορισμό της σοφίας: «τὴν ὀνομαζομένην σοφίαν περὶ τὰ πρῶτα αἴτια καὶ τὰς ἀρχὰς ὑπολαμβάνομεν». Αφού διαφοροποιήσει τον εμπειρικό τεχνίτη, ο οποίος γνωρίζει το «ὅτι» ἐπὶ του αντικειμένου του, ἀπὸ τον επιστήμονα, ο οποίος κατέχει και το «διότι», προχωρεῖ στον εντοπισμό των χαρακτηριστικῶν της σοφίας. Η σοφία κατὰ τον Αριστοτέλη εἶναι καθολικὴ γνώση, που δεν παρέχει ἀπλῶς κάτι χρήσιμο στην αν-

θρώπινη κοινότητα αλλά προσεγγίζει με σαφήνεια και ακρίβεια υψηλών απαιτήσεων ερωτήματα, εντοπίζοντας την αιτία τους. Ως εκ τούτου γίνεται σαφές ότι η αντίληψη του αρχαίου κλασικού κόσμου είναι εκ διαμέτρου αντίθετη προς τη σύγχρονη για τη γνώση αντίληψη, που αποθεώνει την εξειδίκευση και την τεχνογνωσία. Εν τέλει ο Αριστοτέλης σημειώνει ότι το *θαυμάζειν* δεν είναι παρά η αφετηρία για την παρακολούθηση της αιτιώδους αλυσίδας σε όλα τα πράγματα, για την κατάκτηση της σοφίας.

Αθανασία Θεοδωρούλου

Η ερμηνεία του Βησσαρίωνα για την τρίτη απόδειξη της αθανασίας της ψυχής στον *Φαίδωνα* του Πλάτωνος (78b4-80c1)

Περίληψη

Στο *Ἐλεγχοὶ τῶν κατὰ Πλάτωνος βλασφημιῶν* (*In Calumniatorem Platonis*) ο Βησσαρίων παρέχει μία συστηματική παρουσίαση της πλατωνικής φιλοσοφίας, με σκοπό να αντικρούσει τις κατηγορίες που επιρρίπτει ο Τραπεζούντιος στον Πλάτωνα στην πραγματεία του *Comparatio Philosophorum Platonis et Aristotelis*. Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι η απόπειρα του Βησσαρίωνα να καταρρίψει την κατηγορία του Τραπεζούντιου αναφορικά προς την αδυναμία του Πλάτωνος να αποδείξει με έγκυρους συλλογισμούς την αθανασία της ψυχής, προβάλλοντας τις αντίστοιχες αποδείξεις που απαντώνται στον *Φαῖδρον*, στον *Φαίδωνα* και στην *Πολιτείαν*. Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στην κριτική εξέταση της ερμηνευτικής προσέγγισης του Βησσαρίωνα για την τρίτη απόδειξη υπέρ της αθάνατης φύσης της ψυχής που διατυπώνεται στον *Φαίδωνα* (78b4-80c1).

Ζαχαρούλα Θεοδώρου

Αναρχία: Ουτοπία ή αναγκαιότητα για ελευθερία;

Περίληψη

Ποιος ο ορισμός της αναρχίας; Εκπροσωπεί το χάος ή την ουτοπία; Μπορεί να αποτελέσει πολιτική οργάνωση; Τι ρόλο παίζουν τα καλά και τα κακά ένστικτα των ανθρώπων σε μια κοινωνία δίχως κυβέρνηση; Πότε είναι ελεύθεροι οι άνθρωποι, με κυβέρνηση ή δίχως εξουσιαστικές αρχές; Σκοπός αυτής της παρουσίασης δεν είναι τόσο οι απαντήσεις, όσο ο προβληματισμός για την αναρχία και για το αν αυτή συμβάλλει στην ελευθερία. Η αναρχία δεν κατάφερε να ευδοκιμήσει στην πράξη αλλά φαίνεται πως επιστρέφει διαρκώς, κυρίως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της σύγχρονης πραγματικότητας.

Μαρία Κλη

Η εγωιστική ανθρώπινη φύση ως θεμέλιο της πολιτικής κυριαρχίας στη φιλοσοφία του Thomas Hobbes

Περίληψη

Στην παρούσα ανακοίνωση επιχειρείται η σύνδεση των αντιλήψεων του Thomas Hobbes για την ανθρώπινη φύση με το πολιτικό του μοντέλο. Η απαισιόδοξη ανθρωπολογία του καθιστά τα ανθρώπινα υποκείμενα ανίκανα να διευθετήσουν τη ψυχική τους ζωή ως ριζικά ιδιοτελή όντα και διαπνεόμενα από εξουσιαστικά πάθη. Αν τα ανθρώπινα όντα θεωρούνται ανίκανα να ηγηθούν της ψυχικής τους ζωής, είναι ανίκανα για πολιτική ζωή και κοινωνική συνύπαρξη. Η λύση που προτείνει ο Hobbes είναι μια λύση εξωτερική, ως προς την ανθρώπινη υπόσταση, η λύση του κρατικού προστατευτισμού και της κυριαρχίας. Σε αυτή την κριτική εξέταση θα επιχειρηθεί ο συσχετισμός των παραπάνω με το πολιτικό μοντέλο διαχείρισης που επικράτησε από την νεωτερικότητα ως τις μέρες μας.

Αρχόντισσα Κοκοτσάκη

Η Μυστική θεολογία: Ο Διονύσιος Αεροπαγίτης και η σχέση του με τον νεοπλατωνισμό

Περίληψη

Εξετάζοντας τις θέσεις του Διονυσίου, θα μπορούσαμε να πούμε ότι για τον Θεό κά-
νουμε λόγο και καταφατικά και αποφατικά. Τονίζουμε δηλαδή τι είναι, αλλά και τι δεν είναι
ο Θεός. Υπάρχουν δύο οδοί. Η καταφατική λεγόμενη οδός, η καταφατική θεολογία, αναφέ-
ρεται στην πρόσιτη, καταληπτή και γνωστή όψη του Θεού. Η αποφατική οδός, η αποφατική
θεολογία, αναφέρεται στην απρόσιτη, ακατάληπτη και άγνωστη όψη του. Επίσης, κατά τον
Διονύσιο Αεροπαγίτη, η κατάσταση αυτή της υπερβατικότητας του Θεού χαρακτηρίζεται
από τη λέξη «γνόφος». Είναι μάλιστα «υπέρφωτος γνόφος». Γνόφος, κατά τον ιερό Πατέρα,
είναι το υπέρλαμπρο και απρόσιτο εκείνο φως στο οποίο λέγεται ότι κατοικεί ο Θεός. Ο
Πλωτίνος οφείλει να ξαναβρεί το θείον μέσω της εκ-στατικής θεωρίας, (η οποία ακριβώς
εξέρχεται από την ύλη και τη δημιουργία, αφού αυτές ουσιαστικά ταυτίζονται με το μη ον ή
το κακό), είναι «ὁ διὰ θεωρίας τὸ εἶναι ἔχων», κατά τον φιλόσοφο.

Θεόδωρος Λιανόπουλος

Η πραγματική ανθρώπινη ελευθερία κατά την Hannah Arendt

Περίληψη

Η Hannah Arendt, ψάχνοντας να ανακαλύψει την πραγματική ανθρώπινη ελευθερία, απορρίπτει παλαιότερες φιλοσοφικές αντιλήψεις, ότι ελεύθερος είναι όποιος κάνει αυτό που επιθυμεί ή όποιος δεν είναι δούλος ή όποιος ασκεί την ελεύθερη βούλησή του ακωλύτως. Η ελευθερία δεν μπορεί να νοηθεί διαφορετικά, παρά εντός της οργανωμένης κοινωνίας σε συσχετισμό με τους άλλους ανθρώπους, όπου συγκροτούν ένα πολιτικό σώμα στον κοινωνικά ενεργό εγκόσμιο χώρο. Αφορμώμενη από τον Αριστοτέλη, τον Δημόκριτο και τον Δάντη, εισηγείται ότι η πραγματική ελευθερία συνίσταται στην αποκάλυψη της απρόβλεπτης ανθρώπινης ενέργειας κοινωνικά και πολιτικά ως θαύμα, διά της πράξεως και του λόγου, εκφερομένων απροσδοκίτως ελεύθερα.

Θεοφάνης Μελίδης

Η επίδραση της αριστοτελικής σκέψης στην πραγματεία «Της Φυσικής Κοινωνίας Λόγοι Έξι» του Θεοδώρου Β' Λάσκαρη

Περίληψη

Η αριστοτελική σκέψη και φιλοσοφία αποτέλεσε σύμφωνα με πολλούς μελετητές την βασική πνευματική ύλη για την ριζοσπαστικοποίηση της παραδοσιακής κοσμοαντίληψης και την απομάκρυνσή της από τα θεοκρατικά πλαίσια του παρελθόντος, οδηγώντας την σταδιακά και μέσω της Αναγέννησης στην μοντέρνα «εγκόσμια» εκδοχή της. Κατά την έρευνά μου, στο πλαίσιο της διδακτορικής μου διατριβής, πάνω στην πραγματεία «Της Φυσικής Κοινωνίας Λόγοι Έξι» του Θεοδώρου Β' Λάσκαρη, βρέθηκα, σε αρκετές περιπτώσεις, μπροστά σε ονομαστικές αναφορές για τον Αριστοτέλη, καθώς και σε αριστοτελικής προελεύσεως μεθοδολογία, εκφράσεις και επιχειρήματα, τα οποία έχω σκοπό να μοιραστώ μαζί σας, μέσω της ανακοίνωσής μου αυτής. Η διαδικασία που θα ακολουθηθεί είναι η ανάγνωση και ο σχολιασμός ενδεικτικών αποσπασμάτων από την πραγματεία.

Αναστάσιος Μελιδώνης

Jean-Jacques Rousseau: Ο εαυτός και ο χρόνος

Περίληψη

Το έργο του Rousseau επιχειρεί να δείξει πως ο χρόνος είναι βασικός για την εξέλιξη του ανθρώπου. Κυρίως εντοπίζουμε τη σημασία του για τον εαυτό στον *Λόγο για την καταγωγή της ανισότητας*, όπου μας δίνει την ιστορία της αλλοτρίωσης του ανθρώπου, και στον *Αιμίλιο*, όπου μας φανερώνει πώς οραματίζεται τον άνθρωπο που θα βασίζεται στην αγάπη του εαυτού κι όχι στην αγάπη που εξυπηρετεί τις αλλοτριωμένες ανάγκες μιας κοινωνίας που έχει παραβλέψει τη φύση. Στην προσπάθειά του εμπλέκεται και προσωπικά, καθώς το έργο του εφορμά από βιωματικό υλικό.

Ευθυμία Μοσχοπούλου

Έρωτας και Ύπαρξη: Ο λόγος του Αριστοφάνη στο Συμπόσιον του Πλάτωνα

Περίληψη

Ο Πλάτων αναφέρεται στον έρωτα ως δύναμη που στο όνομά της βρίσκεται η επιθυμία και η επιδίωξη του όλου. Ο έρωτας, ως πρωταρχικό ένστικτο, αποτελεί το μεγάλο μυστήριο και θαύμα της δημιουργίας, ενώ παράλληλα γίνεται ο σκοπός της. Ο Αριστοφάνης στο Συμπόσιον του Πλάτωνα, όπου γίνονται οι περισσότερες περί έρωτος αναφορές, εκφράζει μέσω μύθου την ισχύ του έρωτα ως κινητήρια δύναμη των πάντων. Ερμηνεύεται και χαράζεται η πορεία, στην οποία ο άνθρωπος από την έλξη αναζητά την πέραν του ατομικού εγώ ουσία, ανακαλύπτει τον άλλο άνθρωπο και μέσω αυτού τον κόσμο. Η δύναμη του έρωτα αλληλεπιδρά και διαμορφώνει την ύπαρξη του ανθρώπου στις σχέσεις που αναπτύσσει με τον εαυτό του, τη φύση, την κοινωνία, τη ζωή.

Τριαντάφυλλος Μπαταργιάς

Σχέσεις φιλοσοφίας και μουσικής κατά τον Ευάγγελο Μουτσόπουλο

Περίληψη

Οι έρευνες του Ευάγγελου Μουτσόπουλου στον τομέα της φιλοσοφίας της μουσικής και της αισθητικής τον οδήγησαν μεταξύ άλλων στη συγγραφή των βιβλίων: *La musique dans l'œuvre de Platon* (Παρίσι, P.U.F. 1959, ελλην. μτφ. 2010), *La Philosophie de la musique dans la dramaturgie antique. Formation et structure* (Αθήνα, Ερμής 1975, β' εκδ. Παρίσι, Vrin 1999), *La Philosophie de la Musique dans le Système de Proclus*, (Ακαδημία Αθηνών 2004), *Η αισθητική του J. Brahms. Φαινομενολογική εισαγωγή στην φιλοσοφία της μουσικής* (Αθήνα, Καρδαμίτσα 1986) και πολυάριθμων άρθρων, προσφορά που τροφοδοτείται και από τη δραστηριότητά του στον τομέα της μουσικής σύνθεσης. Θα σταθώ ιδιαίτερα στα δύο πρώτα, καθώς το αρχαίο δράμα και η πλατωνική φιλοσοφία άγγιξαν τον μουσουργό Μουτσόπουλο στην πρωταρχική έκφρασή τους: τη μουσική.

Σπυρίδων Χαλβαντζής

Περί της ουσίας του Είναι/Όντος στη φαινομενολογική θεώρηση του Hegel

Περίληψη

Αναπτύσσοντας τη φαινομενολογική προσέγγιση του Hegel, εκείνο που εκφάινεται ως το ισχυρό στοιχείο της σκέψης του είναι η διαλεκτική του μέθοδος, διά της οποίας αποκαλύπτεται η αντικειμενώδης ουσία ή αλλιώς ενεργός πραγματικότητα. Αποτελεί την πραγματική ουσία του αρχικού και άμεσα αισθητού αντικειμένου που εκδηλώνει τον ίδιο του τον εαυτό. Πρόκειται όχι για μια σκέψη πάνω στο Είναι, αλλά μια σκέψη του ίδιου του Είναι για το νόημα και το περιεχόμενο που αυτό διατείνεται ότι έχει. Πρόκειται δηλαδή για μια διαυγέστερη, άρα υψηλότερη ταύτιση του Είναι με τον εαυτό του. Μια αυτοκατανόηση και ταύτιση της Φύσης με τον Λόγο.

Γεώργιος Χαντζής

Richard Shusterman και σωματαιοσθητική: Η στροφή προς το σώμα στην τρίτη περίοδο του πραγματισμού

Περίληψη

Αν η δεύτερη περίοδος άνθησης του αμερικανικού πραγματισμού, μεταξύ 1970 και 1990, έληξε με την νίκη του Richard Rorty επί του Hilary Putnam και την εδραίωση της γλωσσικής στροφής επί του ρεαλισμού, από το 2000 μέχρι σήμερα ο πραγματισμός γίνεται πάλι επίκαιρος αλλάζοντας κατεύθυνση. Στο πλαίσιο μιας διογκούμενης βιβλιογραφίας για την σωματοποίηση (embodiment) ο Richard Shusterman επαναφέρει το ζήτημα της αισθητικής εμπειρίας και τολμάει την θέσπιση ενός νέου υποπεδίου έρευνας της Αισθητικής, την Σωματαιοσθητική. Το πρόταγμά του φιλοδοξεί να στρέψει το επίκεντρο της φιλοσοφίας του πραγματισμού από την γλώσσα στο σώμα και την εμπειρία και να της δώσει οικουμενική διάσταση.

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Δήμητρα Βαγενά	<i>Προπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Δέσποινα Βερτζάγια	<i>Προπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Τρισεύγενη Γεωργακοπούλου	<i>Προπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Ελένη Γιακουμάκη	<i>Προπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Αναστασία Θεοδούλου	<i>Προπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Αθανασία Θεοδωροπούλου	<i>Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>
Ζαχαρούλα Θεοδώρου	<i>Πτυχιούχος Τμήματος Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Μαρία Κλη	<i>Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>
Αρχόντισσα Κοκοτσάκη	<i>Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>
Θεόδωρος Λιανόπουλος	<i>Προπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Θεοφάνης Μελίδης	<i>Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>
Αναστάσιος Μελιδώνης	<i>Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>
Ευθυμία Μοσχοπούλου	<i>Τελειόφοιτος Τμήματος Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Τριαντάφυλλος Μπαταργιάς	<i>Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>
Σπυρίδων Χαλβαντζής	<i>Πτυχιούχος Τμήματος Φ.Π.Ψ., Ε.Κ.Π.Α.</i>
Γεώργιος Χαντζής	<i>Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Φ.Π.Ψ., ΕΚ.Π.Α.</i>